

Uudised

Nov 20, 2019

Vajalik teada - Riigikohus otsustas Halulaeva kasuks

---

20. novembril 2019 tegi Riigikohus pressiteate, mida igast kohtulahendist ei tehta, pigem olulisematest. Riigikohtu halduskolleegium jättis rahuldamata Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Ameti (PRIA) kassatsioonkaebuse vaidluses MTÜ Halulaev toetuse üle. Kolleegiumi hinnangul ei pea iga avalikke huve edendav vabatahtlik ühing järgima riigihangete seadust. Lisaks selgitas kolleegium, et lihthanke korraldamisel ei kehti tavapärased ranged reeglid. Riigihankes osalemise tingimuste vajalikkuse hindamine on esmajoones hankija ülesanne. Oluline on, et menetlus oleks läbipaistev ning et pakkujaid koheldaks võrdselt. Riigikohtusse jõudnud vaidluses määras PRIA MTÜ-le Halulaev projektitoetuse 31 737 eurot halulaeva tehnosüsteemide ostuks ja paigaldamiseks. Süsteemide soetamiseks korraldas ühing lihthanke. Hilisema otsusega jättis PRIA ühingule määratud toetusest maksmata ligikaudu 5700 eurot ehk 25 protsenti. PRIA otsuse järgi rikkus MTÜ Halulaev riigihanke nõudeid. Ühing nõudis pakkujatelt varasemat ajalooliste laevade ehitamise või remontimise kogemust ning ei määranud kindlaks pakkumuste kvaliteedi hindamise kriteeriume. MTÜ Halulaev esitas PRIA otsuse tühistamiseks kaebuse, mille ringkonnakohus rahuldab. Riigikohus jättis ringkonnakohtu otsuse jõusse, kuid täiendas selle põhjendusi. Halduskolleegium selgitas, et projektitoetuse taotleja peab järgima riigihangete seadust, kui ta on hankija riigihangete seaduse tähenduses. Praegusel juhul pidasid nii PRIA kui kohtud MTÜ-d ekslikult hankijaks. Iga vabatahtliku huvitegevusena avalikke huve edendav ühing ei ole hankija riigihangete seaduse mõttes ja seda ka juhul, kui selle tegevust toetatakse avalikest vahenditest.

Riigihangete seaduse mõttes saab vabatahtlikku ühingu pidada hankijaks siis, kui see täidab avalikku ülesannet. Avalikku ülesannet täidetakse siis, kui pädev asutus on andnud volituse või pannud kohustuse osutada avalikes huvides sellist teenust, mille toimimise eest vastutab seaduse järgi lõppkokkuvõttes riik või mõni muu avalik-õiguslik juriidiline isik. Riigikohtu sõnul ei täida MTÜ Halulaev sellist ülesannet. Ühing viljeleb vabatahtlikku huvitegevust, kuigi see võib edendada ka avalikku huvi. Seega ei rikkunud MTÜ Halulaev ka riigihanke reegleid ja võib saada PRIA toetust.

Halduskolleegium märkis lisaks, et sõltumata sellest, kuidas PRIA käsitles hankija mõistet, leidis PRIA ekslikult, et MTÜ rikkus riigihangete korraldamise reegleid. Pakkujatelt varasema kogemuse nõudmine ei olnud ühingu tegevuse eripära arvestades meelevaldne. MTÜ korraldas lihthanke, mille puhul ei pea järgima sedavõrd rangeid reegleid nagu tavapärases hankemenetluses. Ühing ei pidanud praegusel juhul avaldama kvaliteedi hindamise kriteeriume hankedokumentides. Oluline on, et menetlus oleks läbipaistev ning et pakkujaid koheldaks võrdselt. Seekord oli ka tagantjärei võimalik veenduda, et riigihanke üldpõhimõtteid ei rikutud.

OTSUS

Susann Kivi
Riigikohtu pressiesindaja
+372 5333 9846
susann.kivi@riigikohus.ee
[Pressiteate tekst](#)